
feeni s

UUTISKIRJE N°01 - HUHTIKUU 2021
26.4.2021

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

Ennakoiden ja vahvalla osaamisella kohti tulevia hyvinvointialueita

Pekka Tähtinen
Pelastusjohtajien
puheenjohtaja
Pelastusjohtaja
Satakunnan
pelastuslaitos

Tuskin paljon liioittelen, jos nimittäin koronaviruksen vastaisia toimia taisteluksi. Toimet ovat ulottuneet laajasti yhteiskuntaan ja sen osana pelastustoimeen. Vaikka taistelua on käyty jo kyllästymiseen ja turtumiseenkin saakka, on nyt syytä ripustautua The show must go on -sanoihin. Virusta vastaan on taisteltava loppuun tai ainakin jonkinlaiseen välirauhaan saakka, uskoakseni sellainen on näköpiirissä. Lisäksi The show must go on -sanat kuvaavat pelastustoimea tässä taistelussa - palvelutuotannosta on pidetty kiinni mukautuen kulloisiinkin oloihin. On selvää, että tästä iso kiitos kuuluu kaikille pelastustoimijoille, olemme kantaneet rintamavastuuta ryhdikkäästi niin asiakasrajapinnassa, etätöyssä kuin lukemattomissa muissa yhteyksissä.

Pyörät pyörivät -teemaan liittyen ja viruspandemiasta huolimatta pelastustoimi kehittää vahvasti toimintaansa, tämä konkretisoituu lukemattomina kehittämishankkeina, joita erityisesti valtion erityisrahoituksella on saatu aikaan. Hankkeita toteuttavat niin pelastusosasto, pelastuslaitokset kuin alan järjestöt - ja monet muut toimijat. Väheksymättä muita hankkeita on pelastuslaitosten yhteinen Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -hanke yksi keskeisistä, ainakin kumppanuusverkoston kannalta. Hankkeen tavoitteena on "tehdä työtä" pelastuslaitosten puolesta ja yhteistyönä hyvinvointialue- ja pelastustoimi uudistusten toteuttamiseksi. Nämä ovat toimialan kannalta ns. vuosikymmenen hankkeita ja on tärkeää, että näissä onnistutaan mahdollisimman hyvin niin kansallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti. Hankkeesta laajemmin tämän uutiskirjeen sivulla 14.

Henkilöstön osaaminen on jokaisen toimialan keskeinen - jopa keskeisin - toiminnan ja menestyksen ehto. Henkilöstön osaaminen ja sitä kartuttava koulutus ovat jokaisen toimialan strateginen tekijä, jossa muutokset konkretisoituvat usein muutaman vuosikymmenen tähtäimellä. Käynnissä on pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutus uudistus, jonka tärkeyttä ei voi vähätellä. Saatujen tietojen mukaan uudistuksesta tulee uskottua kokonaisvaltaisempi ja syväli-

sempi, jossa perusajatuksukset ovat kannatettavia ja ansaitsevat täyden tuen. Tietenkin on muistettava, että koulutus ja osaaminen ovat kaikkien osapuolten yhteinen asia. Viime kädessä jokainen kohdallaan ratkaisee osaamisen - esimerkiksi uuden järjestelmän, laitteen, toimintatavan tai muun käyttöönoton ja hyödyntämisen yhteydessä.

Kaikissa oloissa ja erityisesti muutostilanteissa on tärkeää ennakoida tulevaa. Pelastusjohtajat ovat tehneet tätä niin kukin omalta osaltaan kuin yhdessä ennakoiden. Kaikkein keskeisintä tietenkin on rahoituksen riittävyys tulevina aikoina ja tarpeisiin - tässä riittää haasteita, vaikka vain palvelusopuutteiden korjaaminen, varallaolon korvaaminen, pelastus-ICT:n reippaasti kasvava osuus ja uudistusten muutostilanteet mainiten. Toinen ennakointityössä tärkeäksi nostettu osa-alue on ensihoito ja pelastustoimen osuus tulevaisuudessa erityisesti synergian ja moniammatillisten yksiköiden näkökulmista. Muita osa-alueita ovat olleet muun muassa palvelutasoa ja sitä koskevien mekanismien tulevaisuus sekä toimialan eri toimijoiden roolit eli organisaation selkeys ja linjattuus.

Maakunnallinen pelastustoimi unohtaa usein itsekkin, kuinka osaava se on ylikunnallisessa toiminnassa. Hyvinvointialueuudistuksen pyörteissä on käynyt ilmi, kuinka pirstaleinen sosiaali- ja terveystoimi on, vaikka sielläkin on kuntien yhteistä toimintaa eri muodoissa. Rohkenen esittää, että pelastustoimen ei sanonnan mukaisesti tule pitää kantta vakan alla vaan tuoda rohkeasti esiin osaamistaan ja näkemyksellisyytään. Yhteydet, jotka nyt johdattavat nykyiseen isäntäorganisaation, käännyvät toisaalle ja näistä voi päätellä mitä kaikkea tämän uuden isännän tulee kyetä tuottamaan - toimivia hallintorakenteita sekä niiden organisointia tässä toimialalähtöisen uudistuksen pyörteissä kuitenkin unohtamatta.

Elämme - jälleen tai edelleen - historiallisia aikoja. Tuetaan toinen toisiamme ja tukeudutaan tilaisuuden tullen toisiimme. Organisaatorajoista riippumatta.

.....
"Maakunnallinen pelastustoimi unohtaa usein itsekkin, kuinka osaava se on ylikunnallisessa toiminnassa.."

5

6-7

14

SISÄLTÖ

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Pelastustoimen kehittämispäällikkö
- 5 Tukipalveluiden palvelualue
- 6 Turvallisuuspalvelut
- 8 Ensihoidon palvelualue
- 10 Yhteiset työryhmä
- 12 Hankkeet
- 14 Kalenteri

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
Feeniks Uutiskirje
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puh. +358 9 771 2624.

Toimittanut
Terhi Virtanen

Kannen kuva: Mostphotos

terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
www.pelastuslaitokset.fi

Luottamuksen rakentajan rooli ja haasteet

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen
kehittämispäällikkö
Kuntaliitto

Nykynen tehtäväni, jossa palvelen sekä pelastuslaitoksia että Suomen Kuntaliittoa, on omanlaisensa erityisesti luottamuksen rakentamisen ja ylläpitämisen kannalta. Lähtökohta on, että osallistujien tulee aina tietää kumpaa työnantajistani eri yhteyksissä edustan. Varmistan asian viimeistään, kun ensimmäisen kerran jotain kommentoin. Joissain tilanteissa minulta on erikseen kysytty Kuntaliiton ja pelastuslaitosten näkemykset käsiteltävissä asioissa ja vielä sen jälkeen erikseen kysytty mitä mieltä itse olen käsiteltävästä teemasta. Viimeisimpään olen vastannut, että sillä mitä mieltä itse olen, ei ole väliä.

Asetelma ei kuitenkaan ole helppo, sillä kuulijoilla ei välttämättä ole kykyä hahmottaa tätä asetelmaa, mikäli tällaisesta roolituksesta ei ole aiempaa kokemusta. Toki viestini kuulijan ja tietysti työnantajieni olisi myös luotettava siihen, että en käytä kaksoisroolia epäammattimaisella tavalla hyväkseni. Tällä tarkoitan sitä, että toiselta työnantajalta saatua luottamuksellista tietoa ei hyödynnetä toisen työnantajan hyväksi. Tämä on tietysti tehtäväni hoidossa vaikeata harmaata aluetta ottaen huomioon, että tehtävänäni on ennakoita tarvittavia toimenpiteitä jatkuvasti päivittyvien tietojen perusteella. Tilannetta olen ratkonut siten, että olen saamieni taustatietojen perusteella pyrkinyt ohjaamaan keskustelua ennakoitutarpeiden näkökulmasta perusteltuun suuntaan yksityiskohtia paljastamatta ja keskustelun lopputulosta ohjaamatta. Edellisten roolien lisäksi työstäni voidaan vielä erottaa kehittämispäällikön rooli, jossa käytännössä tuotan päätettäväksi omaan valmisteluuni perustuvia esityksiä. Tämän roolin osuus työstä vaihtelee korostuen ns. epäpoliittisissa kehittämissuunnitelmissa.

Kuntaliitossa on syksyllä aloitettu uusimuotoinen asiakkuustyö, jossa Kuntaliitto haluaa aiempaa aktiivisemmin so-

pia asiakkaiden (kuten pelastuslaitokset) kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja yhteisten tavoitteiden määrittelystä. Tällainen uusi asiakkuustyö haastaa hieman edellä esittelemääni ehdottomuuttani vastuiden rajojen osalta, koska uudessa asiakkuustyössä ideana on välittää pelastuslaitosten tarpeita ja huolia sellaisenaan Kuntaliiton valmistelurakenteelle eli tämä itse rakentamani roolien muuri ylitetään tässä kohden. Hallitusti toteutettuna uudet järjestelyt eivät kuitenkaan uhkaa perustavoitettani säilyttää 100 % luottamus molempien työnantajieni suuntaan.

Tämän tekstin tarkoitus on paitsi selvittää lukijoille hieman vaikeasti hahmotettavaa rooliani myös muistuttaa siitä, että edustuksellisissa tehtävissä tosiasiallisesti ei tulisi olla merkitystä omilla mielipiteillä ja näkemyksillä. Esimerkiksi Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston nimeäminen henkilöiden tulee aina edustaa tehtävässään kaikkia pelastuslaitoksia. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kokouksiin valmistautuessaan asiantuntijan tulee varmistaa yhteiset linjaukset asioista, joita käsitellään ja käsittelyssä pelastuslaitosten mahdollisesti poikkeavat näkökulmat tulee tuoda avoimesti esille. Voi siis olla, että alan kansallinen karkiosaaaja joutuu pitämään pyynnin pivosna, jotta annettu mandaatti tulee täyteen.

PS: Ja vielä teemaan liittyen; Luottamus viranomaistoimintaan on jälleen esillä VTV:n ollessa otsikoissa. Minua asia häiritsee ihan henkilökohtaisestikin. Viranomaistoiminnan asianmukaisuuteen täytyy jokaisen hallinnossa työskentelevän tuottaa luottamusta. Luottamuksella voi olla vaikutusta hyvinvointiyhteiskunnan menestykseen ja henkeen kaikissa turvallisuustilanteissa monin eri tavoin. Viranomaiset ovat avoimia, huolehtivat asiakkaistaan ja puhuvat aina totta. Jätetään poliittinen kieli poliitikoille ja unelmahöttö markkinavoimille.

.....

”Luottamuksella voi olla vaikutusta hyvinvointiyhteiskunnan menestykseen ja henkeen kaikissa turvallisuustilanteissa monin eri tavoin.”

Tukipalveluiden palvelualueen ajankohtaiset

Tukipalveluiden palvelualueen kokous 21.4.2021 käsitteli kokouksessaan kärkihankkeiden etenemistä ja kokosi ajankohtaiset kuulumiset eri pelastuslaitoksilta.

Tukipalveluiden palvelualueen kokouksessa keskusteltiin myös asiantuntijaverkostotyön käynnistämisestä. Tukipalveluiden palvelualue päätti, että palvelualueelle perustetaan tämän vuoden aikana kaksi uutta asiantuntijaverkostoa:

- **Työturvallisuus ja työhyvinvointi -asiantuntijaverkosto**, joka kokoaa yhteen työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin aiheiden parissa työskenteleviä pelastuslaitosten asiantuntijoita. Tämän asiantuntijaverkoston osal-

ta palvelualueen yhteyshenkilöksi päätettiin nimetä Jutta Heikkilä Pirkanmaan pelastuslaitokselta.

- **Osaamisen kehittäminen -asiantuntijaverkosto**, jonne on ajatuksena koota yhteistyön ääreen mm. pelastuslaitosten osaamisenhallinnan vastuuhenkilöitä, osaamisenhallintaa suunnittelevia henkilöitä sekä esim. Koulumaali yhteyshenkilöitä. Tämän asiantuntijaverkoston yhteyshenkilön nimeämisestä tiedotetaan myöhemmin.

Asiantuntijaverkkojen tarkoituksena on mahdollistaa hyvien käytänteiden ja vertaistuen jakaminen sekä tuottaa esim. yhteisiä ohjeita tai toimintamalleja edellä mainituissa aihealueissa. Asiantuntijaverkkojen työtä ja sen tavoitteita ohjaa

palvelualue. Tavoitteena on, että asiantuntijaverkostotyö tukipalvelun palvelualueella käynnistyy vuoden 2021 aikana.

Laura Natunen
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Tukipalveluiden palvelualueen sihteeri

TURVALLISUUSPALVELUT

Pelastuslaitosten yhteistyösuorituskyky – turvallisuuspalveluiden asiantuntijaverkostot

Pelastustoimea on tarve kehittää, polkaistaan siis käyntiin hanke tai hankkeita. Tämä on tätä päivää ja hyvä niin. On tervetullutta, että alaa kehitetään ja osaamista, näkemyksiä sekä tutkimustietoutta haetaan voimakkaasti alan ulkopuoleltakin. Ala tarvitsee uusia herätteitä ja perinteisistä toimintatavoista vapaita aloitteita. Toivottavasti vain saamme kaiken hyödyn irti meneillään olevista valtakunnallisista hankkeista ihan käytäntöönkin saakka. Itse en ole onnistunut näkemään tai kuulemaan, kuinka tämä valtava hankekokonaisuus on tarkoitus saada jatkojalostettua itsenäisten pelastuslaitosten jokapäiväiseen arkeen.

Ehkä ne askelmerkit ovat jossakin jo täysin selvillä? Luultavasti en ole ollut vain hereillä Teamsissä tai katse on juuri sillä hetkellä harhautunut sähköpostin selailuun, kun aiheesta on kerrottu. Pahoittelut jos näin on päässyt käymään!

Oman, ehkäpä jopa pimennossa olevan merkittävän "hankekokonaisuuden" muodostavat turvallisuuspalveluiden asiantuntijaverkostot. Vuosien 2017–2018 aikana Turvallisuuspalveluiden toimintaa haluttiin lähteä kehittämään verkoston jäsenien vahvasta "sisäisestä tahdosta". Olimme hyvinkin yksimielisiä siitä, että kumppanuusverkoston lähtökohdat ovat poikkeuksellisen hyvät. Meidän vain pitää itse organisoitua tarkoituksenmukaisemmalla tavalla ja luoda toiminnallemme selkeämmät tavoitteet ja toimintatavat. Yksi entisen elämän heikkouksia oli, että keskusteltavat asiat eivät kulkeneet niiden oikeilla tasoilla. Läheskään aina (jos koskaan) ei päästä parhaaseen lopputulokseen, mikäli päälliköt yrittävät ratkaista kentällä esiintyvään substanssiepäkohtaa. Oli siis selkeä tarve monestakin syystä saada pelastuslaitosten asiantuntijat samaan pöytään keskustelemaan keskenään ja kehittämään omaa toimintaa.

TURVALLISUUSPALVELUT

Turvallisuuspalveluiden kokonaisuudessa toimii tällä hetkellä seitsemän eri asiantuntijaverkostoa. Asiantuntijaverkostot (atv) muodostuvat 1–2 jokaisen pelastuslaitoksen edustajasta. Turvallisuuspalveluiden toimintasuunnitelmassa on jokaiselle verkostolle asetetut selkeät tavoitteet kahden vuoden periodilla. Verkostojen toimintaa ohjaa Turpan valmisteleva sihteeri, jossa jokaiselle jäsenelle on määritelty 2–3 ohjattavaa verkostoa. Näin pyritään varmistamaan, että tieto kulkee ja kokonaisuus pysyy hallinnassa.

Valmistelevan sihteerin toimesta turvallisuuspalvelut tekevät verkostojen tilan seurannan kolme kertaa vuodessa. Seurannan pääpaino on siinä, että verkostolle asetettuja tavoitteita valmistellaan ja ne tuodaan Turpalle päätettäväksi suunnitellussa ajassa. Joku voisi ilmaista seurannan tarkoituksen myös, että ”toiminnan tulee olla tuloksellista”. Kriittikkäänkin olemme asiantuntijaverkostojen muodostamisesta osaltamme myös

saaneet. On totta, että toimintamallissa on kiinni varsin paljon pelastuslaitoksien resursseja. Verkostoissa on nimettynä tällä hetkellä n. 150-200 henkilöä. Se on paljon. Mutta toisaalta, jos kumppanuusverkostoyhteistyöllä on tarkoitus saada aidosti käytäntöön jalkautuvia, toimintaa yhdenmukaistavia asioita eteenpäin, on niiden valmistelu tapahduttava juuri heidän toimesta, ketkä asian kanssa joka päivä painii.

JATKUVUUTTA JA AITOA TOIMINNAN KEHITTÄMISTÄ

Pelastuslaitoksetko eivät kykene yhteistyöhön? Erittäin iso kokonaisuus alan toimintaa kehittäviä asioita ja kestää hyvin vertailun mihin tahansa muuhun alan uudistus-, kehitys- tai esiselvityshankkeeseen. Tätä teemme Kumppanuusverkoston turvallisuuspalveluiden asiantuntijaverkostoissa vuodesta toiseen. Näistä ei ole ollut tapana järjestää isoja seminaareja lopputulosten esittelyn muodossa. Toisaalta loppuseminaarien pitäminen olisikin ehkä turhaa, kun teh-

tyjen hankkeiden tulokset ovat lipuneet pelastuslaitoksille käytäntöön jo työn edetessä. Tekijöistä itsestään kumpua-va oman työn kehittämisen motiivi on ollut se polttoaine, jolla tällainen määrä työtä saadaan tehtyä. Sitä meidän tulee pelastuslaitoksien terävimmässä kärjessä arvostaa ja vaalia! Yksi arvostuksen osoitus olisi, että huolehdimme verkostotyöhön käytettävää työaika ja huomioidaan se omana työtehtävänä niiden muiden töiden rinnalla. Palokunnan hevosten tietotoimiston mukaan näin se ei valitettavasti tällä hetkellä kaikissa laitoksissa ole...

Hatunnosto kaikille asiantuntijaverkostojen työhön osallistuville ja yhteiseen tekemiseen sitoutuneille osajille! Ilman teidän sitoutumistanne yksikään hanke tai projekti, oli se sitten kenen tahansa vetämä, ei tule muuttamaan alan toimintaa.

Tomi Pursiainen
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Turvallisuuspalveluiden sihteeri

Valvonta	Kemikaalivalvonta	Rakenteellinen paloturvallisuus	Turvallisuusviestintä	Palontutkinta	Tapahtumaturvallisuus	Paloriskiasuminen
Valvonnan prosessin valmistelu ja käyttöönotto	Laatii jakeluaseman tarkastusten opetusvideon	Suunnittelee yhteisen koulutuksen (toiminnallinen mitoitus, P0)	Järjestää turvallisuusviestinnän opintopäivät	Järjestää palontutkinnan vuotuisen teematutkinnan	Vaihtaa tietoja kansallisesti mm. kiertävien tapahtumien valvonnan osalta	Paloriskiasumisen valvontaprosessi (valvonnan päättäminen)
Turvallisuuspalveluissa jo tehtyjen, yhdenmukaiseen valvonnan prosessiin liittyvien, päätösten mukaiset päivitykset valvonnan ABC:hen	Laatii tiedotteen toiminnanharjoittajille ammoniakkin käytöstä, varastoinnista ja riskeistä sekä tarkastuslistan palotarkastajille Tukesin kanssa	Laatii yhteistä ohjeistusta ja yhteisiä linjauksia päivittäiseen työhön	Kehittää turvallisuusviestinnän keinoja ja kanavia eri kohderyhmien tarpeet huomioiden. Huomioidaan ja hyödynnetään yhteistyön mahdollisuudet järjestöjen ja sidosryhmien kanssa.	Järjestää yhteisiä palontutkinnan koulutuksia, huomioidaan liittymäpinnat OE osaamisvaatimuksiin	Laatii yhteistä ohjeistusta ja yhteisiä linjauksia päivittäiseen työhön	Ilmoituslomakkeen ja kanavan selvittely
Kartoittaa muut valvonnan ABC:n päivitystarpeet ja tekee suunnitelman siitä, millä aikataululla em. kartoitetut päivitykset ja yhteisen hallintopakkokeinoprosessin vahvistaminen ICT-hankkeen kanssa voidaan tehdä.	Laatii kemikaalipäätösmallipohjat ja kemikaalivalmislausekkeet palotarkastajille (OEsovelluksen tarpeisiin)	Seuraa lainsäädännön ja rakennusvalvontojen TopTen-työn etenemistä ja pyrkii vaikuttamaan keskeisiin linjauksiin	Määrittää kohderyhmät, joiden turvallisuusviestintää verkostossa pyritään erityisesti kehittämään. Huomioidaan ja hyödynnetään yhteistyömahdollisuudet järjestöjen ja sidosryhmien kanssa.	Kuvaa palontutkinnan johtamisen toimintamallin (pelastuslaitoksissa ja valtakunnallisesti)	Järjestää yleisötapahtumaseminarin yhteistyössä TUKES ja POHA kanssa	
+ Osallistuminen onnettomuuksien ehkäisyn sovelluksen kehitystyöhön						
+ Useita kymmeniä (30–40) ulkopuolisia hankkeita, hankkeiden ohjausryhmiä ja yhteistyöryhmiä, joissa verkoston edustajia						
+ Päivittäinen tiedonvaihto						
+ Tarvittaessa yhteisten lausuntojen valmistelu						
+ Asiantuntijaverkoston omista tarpeista esillä nousseet työ-/kehittämissarpeet						

Kuva: Asiantuntijaverkoille asetetut tavoitteet vuodelle 2021

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

PELASTUSLAITOSTEN ENSIHOITOPALVELUT

ENSIHOITOPALVELUT
PALVELUALUE 2021

2 429

HENKILÖTYÖVUOTTA
PELASTUSLAITOSTEN
ENSIHOITOPALVELUSSA

Terveystieteiden tutkimuskeskus -
pelastuslaitosten toteuttamana

228

AMBULANSSIA AJOSSA
VUODEN JOKAISENA PÄIVÄNÄ

184 hoitotapausta, joista 159 24/7-yksikköitä
44 perustapausta, joista 14 24/7-yksikköitä
Lisäksi 64 resurssi- ja varayksikköä

500 000

ENSIHOITOTEHTÄVÄÄ
VUODESSA

74% kiireellisiä ensihoitotehtäviä

19 000

ENSIVASTETEHTÄVÄÄ
VUODESSA

1 700 000

TUOTETTUA ENSIHOIDON
VALMIUSTUNTIA VUODESSA

17 pelastuslaitosta tuottavat
ensihoitopalvelua ja kaikki 22
lisäksi ensivastetoimintaa

ENSIHOITOPALVELUT

Ensihoidon palvelualueen kokous käsitteli 21.4.2021 kokouksessaan ensihoidon ajankohtaisia asioita sekä muodosti yhteistä tilannekuvaa pelastuslaitosten tuottamien ensihoitopalveluiden valtakunnallisesta tilanteesta.

Kokouksen teemoina olivat myös Työterveyslaitoksen toteuttama FirstFit -hanke (Ensihoitajien fyysinen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa -hanke), ensihoitopalveluiden toiminnan tilastot sekä uhka- ja väkivaltatilanteisiin liittyvät tilastot vuodelta 2020.

Palvelualueen kokouksessa vahvistettiin myös uusi puheenjohtaja ensihoidon valtakunnalliselle koulutusverkostolle, joka toimii kumppanuusverkoston ensihoidon palvelualueen alaisuudessa. Koulutusverkoston puheenjohtajana toimii jatkossa Lääkintäpäällikkö Teemu Kantelinen, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta.

Ensihoidon palvelualueen kokouksessa esiteltiin Työterveyslaitoksen kanssa yhteistyössä toteutettua FirstFit hankkeen etenemistä, tähäastaisia tuotoksia sekä hanke aikataulua loppuvuodelle. FirstFit -hanke päättyy tämän vuoden

lopussa ja sen kautta on koottu tutkimus- ja kokemusperäistä tietopohjaa ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arvioinnin nykykäytänteistä sekä mallinnettu yhteiskehittämisen ja pilotoinnin menetelmin suositusta toiminta- ja työkyvyn testaamisen arviointikriteereistä ja toteuttamismenetelmistä tulevaisuudessa.

Jari Kalin
Etelä-Savon pelastuslaitos
Ensihoidon palvelualueen sihteeri

Työterveyslaitos

FirstFit - ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa

Anne Punakallio, Sirpa Lusa, Janne Halonen, Juha Oksa, Satu Mänttari, Aki Vuokko

Työsuojelurahasto
Pelastuslaitosten
Kumppanuusverkosto

Kuva: FirstFit hanke, TTL ja Ensihoidon palvelualue

KUMPPANUUSVERKOSTON Yhteiset työryhmät

Terhi Virtanen
Pelastuslaitosten
kumppanuusverkoston koordinaattori
Kuntaliitto

**VAIKUTTAVUUTTA JA
ARKEA HYÖDYTTÄVIÄ
TUOTOKSIA AIDOSTI
YHDESSÄ**

.....

“Asiantuntijapankin ideana on se, että pelastustoimen asiantuntijat olisivat nykyistä helpommin löydettävissä ja toimialan asiantuntijuutta olisi tarjolla esim. tutkivan journalismin tarpeisiin.”

PELASTUSLAITOSTEN VIESTINTÄVERKOSTO

Pelastuslaitosten viestintäverkosto on kokoontunut tänä vuonna yhden kerran ja kokouksessa koottiin tilannekuvaa verkoston tavoitteiden ja ViVaPe hankkeen etenemisestä sekä pohdittiin muutosjohtamisen tuen tarvetta ja malleja pelastuslaitoksille, kun siirtyminen osaksi maakunnallisia hyvinvointialueita lähestyy. Verkostoituminen valmistelua tekevien viestinnän toimijoiden välillä nähdään tärkeänä jo ennalta.

Viestintäverkoston toiminta ja tavoitteet kytkeytyvät vahvasti Pelastusopiston koordinoimaan Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen (ViVaPe) -hankkeeseen. Hankkeen toimesta vahvistetaan mm. pelastustoimen viestinnän osaamista sekä parannetaan mediayhteistyötä luomalla uusia yhteisiä toimintamalleja.

Yksi merkittävä avaus mediayhteistyön lisäämiseksi on päätös perustaa pelastusalan asiantuntijapankki, jonka valmistelu on edennyt mukavasti tämän alkuvuoden aikana. Asiantuntijapankkiin tullaan kokoamaan kattava joukko pelastustoimen eri asiantuntijoita, joille tarjotaan viestintäkoulutusta sekä mediavalmennusta. Asiantuntijapankin ideana on se, että pelastustoimen asiantuntijat olisivat kiireettömässikin tilanteissa nykyistä helpommin löydettävissä ja toimialan asiantuntijuutta olisi tarjolla esim. tutkivan journalismin tarpeisiin.

Lisätietoja ViVaPe -hankkeesta löytyy hankesivuilta: bit.ly/vivape sekä hankepäälliköltä tutkija Aino Harinen, aino.harinen@pelastusopisto.fi, p. 0295 453 531

Viestintäverkoston kokouksessa keskusteltiin myös sisäministeriön verkosivuhankkeen kautta toteutettavista ilmoituslomakkeista sekä Kuntaliiton viestinnän kautta toteutetusta tiedotteesta liittyen pelastuslaitosten kokoon uhma- ja väkivaltatilastoihin. Seuraava pelastuslaitosten viestintäverkoston kokous pidetään ma 17.5.2021 klo 13-15.

PELASTUSLAITOSTEN VARAUTUMISEN VERKOSTO

Mycös Pelastustoimen varautumisen verkosto koontui helmikuussa. Kokouksessa todettiin Pelastustoiminnan poikkeusolojen toimivaltuuksien käyttö -ohje, valmistuneeksi. Opas on liitteineen julkaistu pelastuslaitosten käyttöön eTuven Kumppanit SharePoint työtilassa.

Vuoden 2021 toimintasuunnitelman mukaisesti on käynnistynyt uusi valmistelutyöryhmä kokoamaan pelastuslaitoksille yhteistä varaviestiverkko -opasta. Valmistelutyöryhmän puheenjohtajana toimii Juha Alander Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta. Valmistelutyöryhmän työ on edennyt rivakasti ja opasluonnos päästään esittelemään sekä päätösesitys hyväksymisestä käsittelemään jo toukokuun varautumisen verkoston kokouksessa. Kuluvan kevään aikana varautumisen verkosto kokoaa myös kansallisen tilannekuvan Turvallisuus ja valmiusfoorumista pelastustoimialueittain.

Pelastuslaitosten varautumisen verkoston työ vuonna 2021 kytetään tiiviisti sisäministeriön suorituskyky -hankkeen varautumisen ja väestönsuojelu -työpakettiin (TP8). Tiedonvaihtoa ja yhteistyötä hankkeen kanssa pyritään vakiomaan mm. siten, että hankkeen tilannekuva ja siihen liittyvien asioiden käsittely pidetään tämän vuoden ajan PVT:n asialistalla vakiokohtana. Tarvittavasta yhteistyöstä hankkeen sisällön osalta käydään vuoropuhelua hankkeen ja PVT:n valmistelevan sihteeristön välillä.

Lisäksi Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella on käynnistynyt alueellisen kehittämisen hanke väestönsuojeluun liittyen. Hanketta esitellään tarkemmin uutiskirjeen Hankkeet -osiossa (s. 13).

PELASTUSLAITOSTEN TKI -VERKOSTO

Pelastuslaitosten tutkimus- ja kehittämisverkoston keskeisenä tavoitteena vuodelle 2021 on ollut pelastustoimen omavalvontamallin käyttöönoton konkreettinen tukeminen ja tätä tavoitetta ajatellen päätettiin perustaa avoimet omavalvonnan tukiverkostot kunkin mallin osa-alueen ympärille. Käytännön tukea, hyvien toimintamallien jakamista ja vertaistukea on nyt käynnistetty kuukausittain toteutettavissa omavalvonnan webinaareissa helmikuusta alkaen.

Webinaareja on tämän uutiskirjeen julkaisuun mennessä järjestetty kolme ja niitä toteutetaan tänä vuonna yhteensä kahdeksan. Valmisteleva sihteeristö vastaa webinaarien toteutuksesta ja tukiverkoston moderoinnista. Tilaisuudet tallennetaan, joten ne ovat katsottavissa ja jaettavissa organisaatioissa eteenpäin myös myöhemmin.

Webinaarit ovat avoimia kaikille aiheista kiinnostuneille sekä omavalvonnan eri osakokonaisuuksien kanssa työskenteleville. Kutsut tilaisuuksiin on jaettu kunkin pelastuslaitoksen PelaTKI verkoston edustajalle ja on toivottavaa, että kutsuja jaetaan organisaatioissa edelleen.

Tilaisuudet järjestetään kerran kuu- kaudessa keskiviikkoisin klo 13-15 ja loppuvuoden aikataulu on seuraava:

- 12.5. Palvelujen suunnittelu ja optimointi palvelukokonaisuuksina
- 15.9. Kuntamarkkinoiden yhteydessä, sisältö tarkentuu myöhemmin
- 20.10. Vaikuttavuusperusteinen päätöksenteko & suorituskyvyn vaatimien resurssien varmistaminen
- 24.11. Palveluiden tuottaminen ja poikkeamanhallinta palvelutuotannossa
- 15.12. Raportointi, omavalvonnan avulla koottu seurantatieto ja arviointi

HANKKEET

Palvelukokonaisuudet -hanke luotsaa pelastuslaitokset yhteistyössä kohti hyvinvointialueita

Hankkeet ovat Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston ydintoimintaa. Monialainen hankeyhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa tukee verkostomaista yhdessä tekemistä sekä tarjoaa aina uudenlaisia mahdollisuuksia osallistua toimialan kehittämiseen. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittelee tällä palstalla nostoina ajankohtaisia käynnissä olevia hankkeita, hankeyhteistyötä sekä hankkeiden tuotoksia.

Pelastuslaitokset: Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -yhteishanke

Sisäministeriö on myöntänyt pelastustoimen alueellisen valmistelun yhteistutkimus- ja kehittämistoimintaan tarkoitetusta määrärahasta pelastuslaitosten yhteishankkeelle yhteensä 901.000 euroa. Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -hanke (Palvelukokonaisuus -hanke) käynnistyy huhtikuun aikana.

Palvelukokonaisuus -hankkeen kautta luodaan yhdenmukaisia alueellisia ja paikallisia perusteita tulevaisuuden pelastustoimen palvelutasoon, tehtäviin ja rahoitukseen. Hankkeen kautta tuetaan lisäksi hyvinvointialueiden ja kuntien välisen yhteistyön muodostumista pelastustoimen osalta. Hankkeen avulla pyritään rakentamaan yhteistä

näkemyistä pelastustoimen palvelujen mitoitus- ja rahoitusperusteista tulevilla hyvinvointialueilla.

Palvelukokonaisuus -hankkeen ensisijaisena tavoitteena on palvelukokonaisuuksien kuvaaminen, jotta tunnistetaan pelastustoimen palveluiden yhteiset rajapinnat hyvinvointialueiden palvelutuotannon kanssa sekä vahvistetaan yhteistä näkemystä mahdollisuuksista toimia poikkialueellisesti yli toimialarajojen.

Hankkeen toisena tavoitteena on luoda edellytykset pelastustoimen liittämiseen hyvinvointialueella osaksi suurempaa palvelutuotannon kokonaisuutta. Lisäksi hankkeen kautta varmistetaan koordinaatio ja sisällön riittävä yhteensovittaminen Teema 10 hankekokonaisuudessa sekä muiden alueellisen kehittämisen hankkeiden kanssa. Hankkeen tuotoksena laaditaan myös kuvaus siitä, miten palvelukokonaisuuksiin liittyvää tietoa jatkossa tuotetaan ja hyödynnetään.

Hanke toteutetaan ajalla 1.5.2021 - 31.12.2021 ja päävastuullisena pelastuslaitoksena hankkeessa toimii Etelä-Savon pelastuslaitos. Yhteishankkeessa keskeiset toimijat ovat pelastuslaitosten yhteinen hankepäällikkö sekä hankekonsortiossa mukana olevat pelastuslaitokset, jotka ovat sitoutuneet antamaan hankkeen toteutukseen henkilöresursseja. Kukin toteutukseen osallistuva pelastuslaitos varaa toteutukseen ennalta ilmoitetun henkilöresurssimäärän ja nimeää omalla alueellaan yhteishankkeen

toteutuksesta vastaavan projektipäällikön / pelastuslaitoksen nimetyn yhteys-henkilön.

Keskeiset hankkeen aikana kuvattavat palvelukokonaisuudet

Jo hankkeen suunnitteluvaiheen aikana on tunnistettu ja rajattu hankkeen toteutusta siten, että palvelukokonaisuuksien kuvaaminen jaotellaan ennaltaehkäiseviin ja kiireellisiin palvelukokonaisuuksiin sekä tukipalvelukokonaisuuteen. Lisäksi on linjattu, että hankkeen tiukan aikataulun vuoksi keskitytään seuraavien lakisääteisten tehtävien ja sopimusperusteisten palveluiden ja niihin vaadittavien tärkeimpien tukipalveluiden kuvaamiseen.

Ennaltaehkäisevät asiantuntijapalvelut:

- Ohjaus-, valistus- ja neuvontapalvelut
- Valvontatehtävät
- Varautumisen ja valmiussuunnittelun tuen asiantuntijapalvelut

Onnettomuus- ja häiriötilanteisiin tai näiden välittömään uhkaan liittyvät kiireelliset tehtävät ja palvelut:

- Pelastustoiminta
- Ensihoitopalvelut
- Tilannekeskuspalvelut

Tukipalvelut

- Henkilöstö-, talous-, hankinta- ja tila- palvelut
- ICT- ja viestijärjestelmäpalvelut
- Tiedonhallintapalvelut

HANKKEET

Hankkeen toteutus on käynnistetty jo huhtikuun aikana muun muassa kokoaamalla edellä mainittuja toteutusresurssien tietoja konsortiossa olevilta pelastuslaitoksilta sekä laatimalla hankkeelle tarkennettu työ- ja koordinaatiosuunnitelma sekä viestintäsuunnitelma.

Perjantaina 7.5.2021 pidetään Palvelukonaisuus -hankkeen KickOff -tilaisuus kaikille hankkeessa mukana oleville pelastuslaitosten henkilöille sekä muille hankkeesta kiinnostuneille. Viestimme aloitustilaisuuden aikataulusta ja ohjelmasta tarkemmin heti, kun se on mahdollista.

Lisätietoja:
Terhi Virtanen
Hankepäällikkö
Etelä-Savon pelastuslaitos
terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
+358 43 8267361

Varsinais-Suomen pelastuslaitos:

Osana sisäministeriön rahoittamia alueellisen yhteistutkimus- ja kehittämishankkeen kokonaisuutta Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella on käynnistynyt Väestönsuojelun toimintamalli - VSS -hanke. Hanke kuuluu väestönsuojelun ja varautumisen teemaan, jonka alateema on kansallisen väestönsuojelun toimintamallin kehittäminen.

Hankkeen tavoitteena on selvittää yhdenmukaisen valtakunnallisen perusmallin luomista väestönsuojaamisen toteutuksesta sekä suorituskyvystä, huomioiden kansalliset ja paikalliset uhat sekä riskit. Toimintamalli mahdollistaa yhdenmukaiset suunnitelmat, suorituskyvyn ja indikaattorit tulosten ja tuottavuuden seurantaan eri pelastuslaitosten kesken.

Hanke sitoutuu valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden strategioihin, ja sisäministeriön Turvallinen ja kriisinkestävä Suo-

mi – pelastustoimen strategia vuoteen 2025 -kokonaisuuteen.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä muiden pelastuslaitosten, viranomaisten ja väestönsuojelun sekä varautumisen toimijoiden ja hankkeiden kanssa. Hanke toteutetaan konsortiona, jossa päätoteuttajana on Varsinais-Suomen pelastuslaitos ja konsortiokumppaneina ovat Suomen pelastusalan keskusjärjestö (SPEK) sekä pelastusopisto (PeO). Hankeaika on 1.1.2021 – 31. 12. 2021.

Hankkeen on kokonaisuudessaan rahoittanut sisäministeriö. Hanke työllistää projektipäällikön lisäksi kaksi projektityöntekijää ja yhden projektiasistentin. Hankkeen kokonaisbudjetti on 424 000 €.

Lisätietoja:
Mika Lehestö
Projektipäällikkö
mika.lehesto@turku.fi
040 5686 321

2021

**AJANKOHTAISIA PELASTUSTOIMEN
TAPAHTUMIA**

5.-7.10.2021

Palopäällystöpäivät, SPPL
Messukeskus, Helsinki

6.-7.10.2021

Turvallisuus 2021 messut
Messukeskus, Helsinki
Kumppanuusverkosto mukana!

17.-18.11.2021

Pelastustoimen ajankohtaispäivät
Oulu

.....

**PELASTUSLAITOSTEN
KUMPPANUUSVERKOSTON
TAPAHTUMIA**

12.5.2021

Omavalvonta webinaari IV
Teams

18.5.2021

Pelastusjohtajien toukokuun
kokous

17.5.2021

Pelastuslaitosten viestintäverkoston
kokous, Teams

28.5.2021

PVT Pelastuslaitosten varautumisen
työryhmän kokous, eTuve

9.6.2021

Pelastustoimen Tutkimuspäivät
virtuaalililaisuus, Pelastusopisto

10.6.2021

Pelastuslaitosten TKI verkoston
kokous, Teams

15.-16.11.2021

Palvelualueiden kokoukset &
yhteinen osuus, Oulu

**Toistaiseksi kaikki
kumppanuusverkoston
tapahtumat järjestetään
etäyhteyksin.**